

ת"פ 30289/07/17 - מדינת ישראל נגד מוצטפא עבד אלעזיז

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 30289-07-17 מדינת ישראל נ' עבד אלעזיז
תיק חיצוני: 302968/2017

בפני	כבוד השופטת אתי כרייף
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	מוצטפא עבד אלעזיז

החלטה

בקשה שניה לתיקון כתב האישום.

תמצית הליכים והחלטה קודמת

נגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין עבירות כניסה לישראל שלא כחוק לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, התפרצות למגורים בצוותא לפי סעיף 406(ב)+29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"), גניבה בצוותא לפי סעיף 29+384 לחוק.

הנאשם כפר בעובדות כתב האישום ביום 13.9.17 ומועד שמיעת הראיות נדחה לראשונה ליום 29.11.17. יומיים עובר למועד זה, הגישה המאשימה בקשה לתיקון כתב האישום, סד הזמנים הקצר מבלי שהבקשה הועברה תחילה לתגובת ב"כ הנאשם, הביא לכך שהבקשה נדונה בפתח הדיון שנקבע לשמיעת הראיות ביום 29.11.17 כאמור.

לאחר ששמעתי טיעוני ב"כ הצדדים בפרט בעניין הוספת עד תביעה ליאור אהרון שמעולם לא נגבתה אמרתו, ובשל העובדה כי היה בהחלטה כדי להשליך במישרין על עדויות נספות של עדי התביעה, נאלצתי לדחות את מועד שמיעת הראיות.

בהחלטתי מיום 3.12.17 הוריתי, בתמצית, על קבלת הבקשה באופן חלקי, באופן שנדחתה הבקשה להוספת העד ליאור אהרון בהינתן כי הדבר מנוגד להוראות סעיף 77(א) לחסד"פ וכי אין בהכרח מדובר בעדות טכנית, שכן זו מעולם לא נגבתה, ויש בכך כדי לפגוע בהגנת הנאשם. בניגוד לכך, אפשרתי הוספתו של השוטר דין דוד גורדון אשר ערך דו"ח צפייה שהווה חלק מחומר החקירה, הגם שלא הגיע לידי הנאשם במסגרת צילום התיק, בהינתן כי דו"ח הצפייה תועד ברשימת חומר החקירה (להלן: "**ההחלטה הראשונה**"). יוער כי מועד שמיעת הראיות בתיק נדחה ליום 21.12.17 החל מהשעה 08:30 למשך כל היום.

בקשה שניה לתיקון כתב האישום

הבקשה שלפניי היא להורות פעם נוספת על תיקון כתב האישום על דרך הוספת שלשה עדי תביעה: ליאור אהרון (העד מושא ההחלטה הראשונה), נאור שלומי ועופר יוספוביץ. הבקשה הוגשה לעיוני ביום 13.12.17 ונטען בה בין היתר, כי "ביום 3.12.17 הורה כבוד בית המשפט למאשימה לבצע השלמות חקירה, אם תסבור כי ראוי לעשות כך והכל בהתאם להנחיית פרקליט המדינה מס' 6.11". כן נטען, כי ההשלמה בוצעה באישור הגורם המוסמך וכי הבקשה הנוכחית וחומרי החקירה שנוספו הועברו לב"כ הנאשם טרם שנשמעו הראיות בתיק, ומכאן שאין בכך פגיעה בהגנת הנאשם.

בו ביום הועברה הבקשה להתייחסות ב"כ הנאשם אשר ביום 14.12.17 התנגדה לבקשה ולא הוסיפה.

דין והכרעה

יש מקום לשוב ולהזכיר למאשימה כי עליה לסיים את החקירה ואת איסוף הראיות טרם הגשת כתב האישום והדברים הנם בבחינת מושכלות יסוד. כנקודת מוצא ודומה כי על כך אין מחלוקת - החקירה הושלמה בהנחיית ובאישור הגורם המוסמך, ר' יחידת תביעות מרכז ומכאן שאין אנו מצויים עוד בגדרי סעיף 77 לחסד"פ.

לעיתים, בצדק אם לאו, יש ונדרשת השלמת חקירה לאחר הגשת כתב האישום. בעניין זה נקבע כי **"לא למותר לציין כי פעולות השלמת חקירה יכול וייעשו אף לאחר הגשת כתב אישום, בנסיבות ובדרך המפורטת בהנחייה מס' 6.11 של פרקליט המדינה"** (כבוד השופט י' עמית בבש"פ 1270/14 **זוהר ששון נ' מדינת ישראל**). יוער בהמשך להחלטה הראשונה, כי הגם שהמאשימה אינה ראויה לציין לשבח על התנהלותה והשיהוי במועד השלמת החקירה, אינני עוסקת במתן ציונים למאשימה ובמקרה זה משבוצעה ההשלמה באישור הגורם המוסמך אינני רואה פגם באישור שניתן למאשימה להשלים את החקירה.

על רקע דברים אלו נקבע לא אחת כי יש לאפשר תיקון טעות של המאשימה, באם ניתן לתקנה מבלי לגרום עיוות דין לנאשם ופגיעה בהגנתו כאמור בסעיף 92 לחסד"פ הקובע כי:

"בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן..."

בנסיבות אלה, לאור הנימוקים שאפרט מצאתי להיעתר למבוקש. אין מדובר בבקשה לתיקון כתב האישום על דרך של הוספת עובדות, או הוראות חיקוק, אלא להוספת עדים שיאפשרו הגשת ראיה, החקירה הושלמה וחומר החקירה הנוסף הועבר לב"כ הנאשם, מדובר לכאורה, בחומר המהווה המשכו של החומר המקורי אשר הונח בפני הנאשם במועד צילום התיק, זאת ועוד, מצויים אנו בפתח הליך שמיעת הראיות שנדחה ליום 21.12.17 והחומר הנוסף הועבר לב"כ הנאשם לפחות שבוע עובר למועד זה וניכר כי בפרק זמן זה יכולת הכנת הגנתו של הנאשם לא תיפגע, אחרון ולא בחשיבותו, אני מתקשה לראות למקרא כפירתו הכללית של הנאשם מיום 13.9.17 במה תיפגע הגנתו אם יתווספו לרשימת עדי

התביעה העדים כמבוקש, ותגש באמצעותם ראייה שהייתה כאמור חלק מחומרי החקירה (בכפוף למבחני קבילות כמובן). לו היה הנאשם נוקט קו הגנה פוזיטיבי ברור המבהיר הפגיעה הקונקרטי, שיש בו הסתמכות על תמונת הראיות הקיימת במקור, אפשר והיה מקום למצוא פגיעה אפשרית בהגנתו. ולא היא.

ראיתי לשוב ולהוסיף כי התנהלות המאשימה לצד השיהוי בו נקטה (כפי שהובהר במסגרת ההחלטה הראשונה) נלקחה בחשבון ולא נסתרה מעיני, ואולם, בצד חובותיה של המאשימה לפעול בשקידה ראוייה לאיסוף הראיות ולהגיש כתב אישום רק כאשר מגיעה היא לכלל מסקנה שדי בראיות שבידה לצורך הרשעת הנאשם, יש לאפשר לתקן שגיאה ששגתה, והכל כאשר אין בכך משום פגיעה בהגנת הנאשם. בעניין זה נקבע בעבר כך:

"ניסיון החיים, אשר גיבש את כללי הדיון, קבע איזון עדין בין צרכי הנאשם מזה לבין צרכי החברה מזה. צרכי הנאשם, אלה צרכיו האמיתיים למשפט הוגן, אם בשלב החקירה ואם בשלב המשפט. צרכי החברה, אלה צרכיה האמיתיים להרשעת האשמים ולזיכוי החפים מפשע. איזון עדין זה מתערער, כאשר כללי הדיון מופעלים, באופן שפגמים וכישלונות טכניים של התביעה או של ההגנה חורצים את גורל המשפט. אמון הציבור בתבונת המערכת הפלילית מתערער, שכן אין הוא רואה - בלשונו של הנשיא זמורה - ששופטיו נכנסים לטרקלין, שבו דנים על חטא ועונשו, אלא רואה הוא את שופטיו עומדים בפרוזדור ודנים על עניינים טכניים גרידא." (ע"פ 951/90 קניר נ' מדינת ישראל).

המשפט הפלילי שואף להגיע לחקר האמת. הוא אינו מבוסס על תחרות בין צדדים נוגדים, באופן שטעותו של אחד, תביא להכרעה שגויה החוטאת למטרת העל של המשפט הפלילי - הרשעת האשמים וזיכויים של החפים, והכל תוך שמירה על הליך הוגן עבור הנאשם והקפדה על מלוא זכויותיו כך שיקבל לידי את מלוא חומר התביעה המהווה חומר חקירה כנגדו. ראה בעניין דומה:

" אין לקבל מצב דברים לפיו תיסגר האפשרות בפני התביעה להשלים דברים שהתגלו כטעוניה השלמה. ההליך הפלילי נועד לגילוי האמת ולעשיית הצדק ונקל לשער כי יהיו מקרים בהם דווקא הנאשם יהיה זה שיבקש השלמת חקירה או תיקון עניינים שנודעו לו לאחר שהוגש נגדו כתב אישום. מתן אפשרות להשלים ראייה בשלבים מאוחרים פועלת לשני הכיוונים והשיקולים של עשיית צדק יפעלו באופן זהה גם אם הנאשם יבקש להשלים את ראיותיו... ענייננו מדובר בהוספת עד אחד לרשימת עדי התביעה. עדותו של עד זה הועברה זה מכבר לידי כל הנאשמים. הראיות בתיק זה טרם החלו להישמע ובמצב דברים זה עומדת בפני נאשמים 10 ו- 11 האפשרות להתכונן למשפטם, ולא ניתן לומר כי הגנתם תיגרע. הוספת העד לא תגרום גם עיני דין לנאשמים..." (ת"פ (מח' - י-ם) 366/99 מדינת ישראל נ' סבירסקי ואח') .

יובהר כי אף אם מדובר בראיה משמעותית שאפשר ותסייע להרשעת הנאשם (ואינני קובעת כך כמובן שכן טרם נחשפתי לחומר הראיות), אין לראות בעובדה זו כשלעצמה, עיוות דין לנאשם. הנחת המוצא היא שראיה זו נחוצה למאשימה להוכחת האשמה שאחרת לא הייתה פועלת להשגתה, בוודאי לא בשלב זה. מכאן שעצם השימוש בראיה זו אינה משום עיוות דין עבור הנאשם. לצורך קביעה שיגרם לנאשם עיוות דין באם יותר השימוש בראיה זו, נדרשת הצבעה על נזק שמקורו אינו בשימוש בראיה בלבד, אלא בשל מערכת נסיבות ההופכת את השימוש בראיה לפוגעני ובלתי הוגן, למשל אם נפגעת יכולתו להתגונן כראוי בשל חומר שמעולם לא נחשף אליו.

בענייננו, נראה כי הראיות שנועדו להכשיר את הסרטון שהיה חלק מחומר החקירה הובאו לעיון ב"כ הנאשם עוד טרם הגשת בקשה זו וניתן להיערך לדיון שנקבע 21.12.17.

ככל שתידרש ארכה נוספת לחקירת העדים מושא הבקשה, אין מניעה שהעדים יעידו שלא בישיבה שנקבעה. נושא זה יתאמו ב"כ הצדדים ביניהם ויעדכנו יומנו של בית המשפט עובר לישיבה.

סיכום של דבר - לא ראיתי כי בעיתוי הנוכחי, תפגע ההזדמנות הסבירה להתגונן וכפועל יוצא, תגרם פגיעה בהגנת הנאשם. משתוקן המחדל באישור הגורם המוסמך, ואין עוד מגבלה להגשת הראיות ולחקירת עדי המאשימה תוך ניהול קו הגנה אפקטיבי, ראיתי להעדיף את האינטרס הציבורי וחקר האמת.

אשר על כן הנני מתירה את התיקון המבוקש. למען הסדר הטוב, תגיש המאשימה עד ליום 18.12.17 כתב אישום מתוקן בהתאם לתיקונים שהותרו.

יובהר כי מועד ההוכחות שנקבע יעמוד בעינו והצדדים יהיו ערוכים לחקירת כל העדים בהתאם לכתב האישום המתוקן, אלא בהתקבל בקשה מראש לדחות את חקירת העדים שנוספו במסגרת בקשה זו למועד מוסכם אחר.

המזכירות תמציא היום וללא דיחוי החלטתי לב"כ הצדדים באמצעות הפקס.

ניתנה היום, כ"ט כסלו תשע"ח, 17 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.